

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 21120007

Ákvörðun nr. 70/2022

Þann 24. nóvember 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 70/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá réttargæslumanni [REDACTED] [REDACTED] dags. 17. desember 2021. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við rannsókn lögreglu í 5 málum sem til rannsóknar eru hjá embættinu og málsmeðferðartíma þeirra. Fram kemur í erindinu að illa hafi gengið að fá svör frá embættinu um framgang málanna og að málin hafi gengið manni á milli innan embættisins án þess að neitt hafi verið aðhafst.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á Norðurlandi eystra þann 11. janúar 2022.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

2.

Lögreglustjórinn á Norðurlandi eystra svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi þann 10. október sl. Meðfylgjandi svari embættisins voru öll málsgögn og dagbókarfærslur lögreglu vegna þeirra. Í svari embættisins kemur fram að öll málín hafi verið tilkynnt til lögreglu á haustmánuðum 2021 og réttargæslumanni hafi verið sent öll gögn málanna innan 3 mánaða frá því að fyrsta málið barst lögreglu. Þá höfðu gögnin borist réttargæslumanni 2 vikum áður en erindi réttargæslumannsins til nefndarinnar er dagsett og áður en tekin hafi verið skýrsla af sakborningi.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaöryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur annars vegar að framkvæmd Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra við rannsókn sakamála og hins vegar að meintu aðgerðarleysi lögreglu og skort á svörum.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir kvörtun [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá embætti Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra. Sá hluti erindisins er lýtur að athugasemdum kvartanda við rannsóknaraðferðir starfsmanna Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra heyrir ekki undir valdsvið nefndarinnar með vísan til 1. kafla. Þar sem um er að ræða kvörtun og athugasemdir sem lúta að rannsókn lögreglu á sakamáli. Er það hlutverk ríkissaksóknara að fara með eftirlit með framkvæmd ákærvalds hjá öðrum ákærendum sbr. 1. mgr. 21. gr. laga nr. 88/2008. Þeim hluta erindisins er því vísað frá nefndinni.

Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum er lýst í kvörtun [REDACTED] er varðar aðra þætti kvörtunarinnar, svari Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast vegna erindis.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Niðurstaða

Þeim þætti erindisins er lýtur að athugasemdum kvartanda við rannsóknaraðferðir starfsmanna Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra er vísað frá nefnd um eftirlit með lögreglu.

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Reykjavík, 24. nóvember 2022

Skúli Þór Gunnsteinsson

formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg L. Jónsdóttir